

دیدگاه

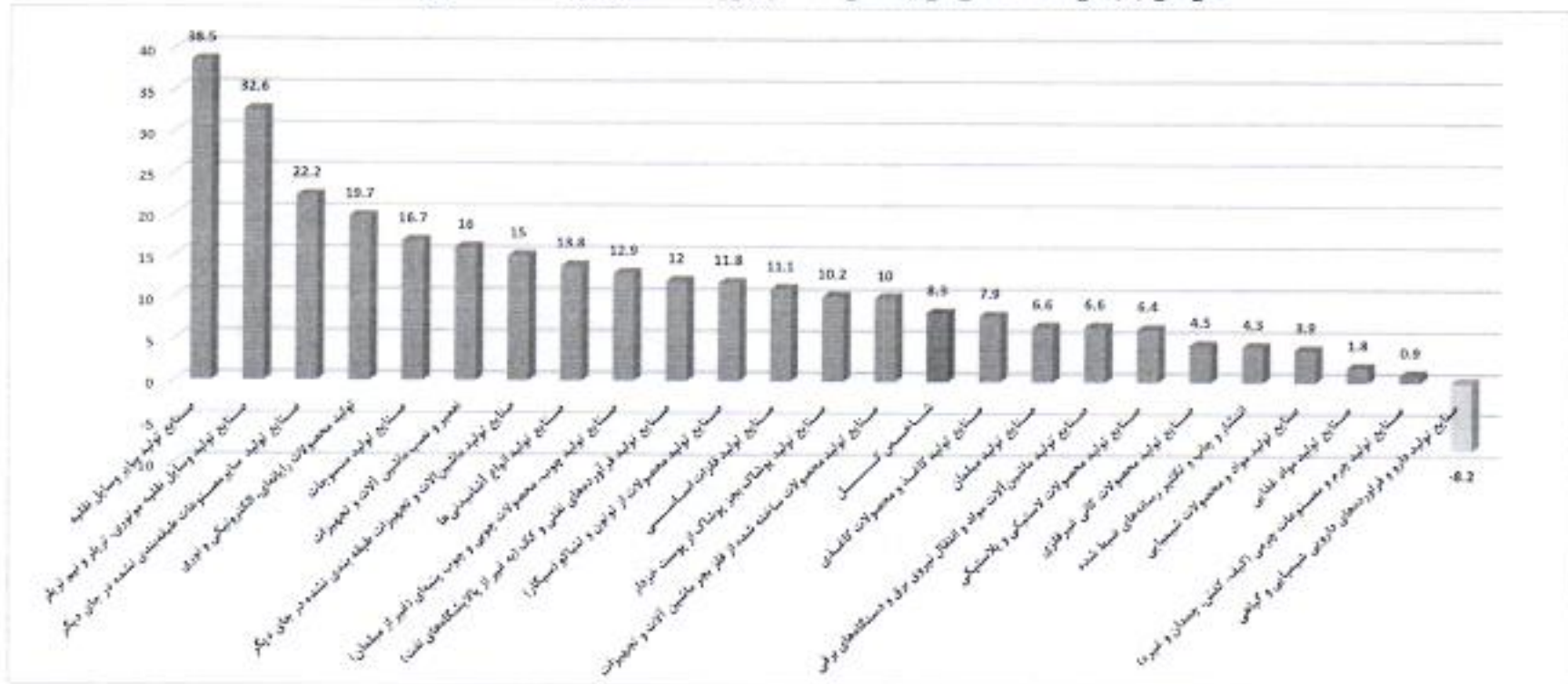
شماره: ۱۰۱۷	موضوع: راهکارهای تداوم رشد تولیدات صنعتی در سال ۱۴۰۲
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۳/۲۲	

تهیه و تنظیم: دکتر احمد تشکینی و دکتر سمیه نعمت‌اللهی

توضیح اجمالی:

شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی (شامل کارگاه‌های دارای ۱۰۰ نفر کارکن و بیشتر که حدود ۷۰ درصد ارزش افزوده بخش صنعت را پوشش می‌دهد) در نه ماهه اول سال ۱۴۰۱ رشد ۸.۳ درصدی داشت. در بین زیرگروه‌های این شاخص «سایر تولید وسایل نقلیه موتوری»، «صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر»، «صنایع تولید سایر مصنوعات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر» و «تولید محصولات رایانه‌ای، الکترونیکی و نوری» بالاترین رشد و «صنایع تولید دارو و فراورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی»، «صنایع تولید چرم و مصنوعات چرمی (کیف، کفش، چمدان و غیره)» و «صنایع تولید مواد غذایی» کمترین رشد را تجربه کردند. گفتنی است در بین ۲۴ رشته فعالیت صنعتی، ۲۳ رشته فعالیت صنعتی رشد مثبت و تنها یک رشته فعالیت با کاهش سطح فعالیت مواجه بودند (نمودار ۱).

نمودار (۱): رشد شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی در نه ماهه سال ۱۴۰۱

ماخذ: بانک مرکزی ج.ا.ا.

بررسی گروه‌های با بالاترین رشد صنعتی نشانگر آن است که بالاترین سهم از رشد مربوط به گروه‌های تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر (۴.۳۴ واحد درصد)، تولید فلزات اساسی (۲.۲۲ واحد درصد)، تولید مواد و محصولات شیمیایی (۱.۰۵ واحد درصد)، تولید محصولات کانی غیرفلزی (۰.۲۸ واحد درصد) و تولید مواد غذایی (۰.۱۵ واحد درصد) می‌باشد. مجموع سهم از رشد این گروه‌ها معادل ۸ واحد درصد از ۸.۳ درصد رشد شاخص کل است.

جدول (۲): درصد تغییر گروه‌های مهم صنعتی در نه ماهه سال ۱۴۰۱ نسبت به دوره مشابه سال قبل

سهم از رشد	درصد تغییر	ضریب (سال پایه ۱۳۹۵)	گروه
۱.۰۵	۳.۹	۲۷	تولید مواد و محصولات شیمیایی
۲.۲۲	۱۱.۱	۲۰	تولید فلزات اساسی
۴.۳۴	۳۲.۶	۱۳.۳	تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر
۰.۱۵	۱.۸	۸.۵	تولید مواد غذایی
۰.۲۸	۴.۵	۶.۳	تولید محصولات کانی غیرفلزی (سیمان، کاشی و ...)

ماخذ: محاسبات براساس اطلاعات بانک مرکزی ج.ا.ا.

دیدگاه

بررسی شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی طی دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۵ (براساس جدول ۲) نشانگر آن است که:

- در بین ۲۴ زیرگروه صنعتی؛ سطح تولید ۱۸ رشته فعالیت صنعتی در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۵ بالاتر و سطح تولید ۶ رشته فعالیت صنعتی پایین تر می باشد (این امر موید وجود ظرفیت‌های بسیار خالی در این ۶ رشته فعالیت است). به عنوان نمونه سطح تولید صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر در سال ۱۳۹۵ معادل ۱۰۰ و در سال ۱۴۰۰ معادل ۷۵.۵ می باشد که نشان می دهد حدود ۷۵ درصد میزان تولید سال ۱۳۹۵ در سال ۱۴۰۰ تحقق یافته است. در نه ماهه اول ۱۴۰۱ برخی از بالاترین رشدهای مربوط به گروه‌های صنعتی از بین همین شش رشته فعالیت با ظرفیت خالی بالا بوده اند.

نکات کلیدی:

۱. در نه ماهه اول ۱۴۰۱ تمامی رشته فعالیت‌های صنعتی (بجز یک رشته) رشد مثبت داشتند هرچند توزیع رشد ۸.۳ درصدی در بین زیرگروه‌های صنعتی کاملاً نامتقارن است، بگونه‌ای که عمده رشد بر چند رشته فعالیت صنعتی متمرکز است.
۲. با هدف شتاب بخشی به رشد صنعتی کشور پیشنهادات زیر قابل ارایه است:
  - تحریک تقاضای رشته فعالیت‌های صنعتی مانند کانی غیرفلزی و فلزات اساسی از طریق پیگیری سیاست تحریک بخش مسکن.
  - تحریک تقاضای داخلی از طریق ارایه اعتبار خریدار برای بخش‌هایی مانند پوشاک، مبلمان و محصولات الکترونیک داخلی.
  - بهره‌برداری از تقاضای بازارهای منطقه‌ای در صنایع صادراتی مانند کانی غیرفلزی، فلزات، صنایع غذایی، مبلمان و تولید ماشین‌آلات برق و دستگاه‌های برقی و صنایع دارای بازارهای صادراتی جهانی مانند محصولات شیمیایی، لاستیکی، پلاستیکی و دارویی.
  - ارایه اعتبار برای نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات با تاکید بر ماشین‌آلات داخلی با هدف ایجاد تحرک در صنایع تعمیر و نصب ماشین‌آلات، محصولات رایانه‌ای، ماشین‌آلات برق و تولید ماشین‌آلات طبقه‌بندی نشده.
۳. برای تداوم رشد صنعتی پیگیری هفت محور شامل توسعه و تعمیق ساخت داخل، توسعه صادرات غیر نفتی، توسعه معادن و صنایع معدنی، توسعه فناوری و شرکت‌های دانش بنیان با تغییر رویکرد از مونتاژکاری به نوآوری، مدیریت بازار و ساماندهی لجستیک تجاری، بهبود فضای کسب و کار مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت و تأمین منابع مالی و توسعه سرمایه‌گذاری ضروری است.

جدول (۲): شاخص تولید کارگاه‌های صنعتی بزرگ طی دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۵

شاخص	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	رشد کل دوره ۱۳۹۵-۱۴۰۰	متوسط رشد سالانه ۱۳۹۵-۱۴۰۰
صنایع تولید چوب، محصولات چوبی و چوب پنبه‌ای (غیر از مبلمان)	۱۰۰	۱۱۳.۳	۱۰۶.۱	۱۱۰.۵	۱۲۵.۳	۱۵۴.۱	۵۴.۱	۷.۲۷
صنایع تولید منسوجات	۱۰۰	۱۰۷.۶	۱۱۱.۵	۱۲۲.۴	۱۲۸.۸	۱۵۳.۸	۵۳.۸	۷.۴۴
صنایع تولید چرم و مصنوعات چرمی	۱۰۰	۱۱۵.۳	۱۱۵.۵	۱۲۲.۹	۱۳۸.۸	۱۴۹.۳	۴۹.۳	۶.۸۱
صنایع تولید ماشین‌آلات مولد و انتقال نیروی برق و دستگاه‌های برقی	۱۰۰	۱۰۹.۷	۱۰۳.۳	۱۰۷	۱۲۸.۶	۱۴۸.۱	۴۸.۱	۶.۷۶
تولید سایر مصنوعات	۱۰۰	۱۰۵.۲	۸۸.۷	۷۵.۵	۱۱۸.۸	۱۲۲.۵	۲۲.۵	۶.۳۳
صنایع تولید محصولات از نوتون و تپاکو (سیگار)	۱۰۰	۱۱۰.۶	۱۰۸.۱	۱۳۱.۱	۱۳۶.۴	۱۴۲.۲	۴۲.۲	۶.۳۹
صنایع تولید محصولات کانی غیرفلزی	۱۰۰	۱۱۰.۱	۱۱۰.۹	۱۲۱.۵	۱۳۹.۹	۱۴۲.۳	۴۲.۳	۶.۷۸
صنایع تولید مواد غذایی	۱۰۰	۱۰۷.۸	۱۰۸.۹	۱۱۳.۳	۱۲۳.۵	۱۳۹.۷	۳۹.۷	۶.۴۳
تولید داروها و فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی	۱۰۰	۹۹.۹	۹۷	۱۰۳.۳	۱۰۶.۱	۱۲۷.۲	۲۷.۲	۶.۰۹
صنایع تولید انواع آنتی‌بیوتیک‌ها	۱۰۰	۱۱۳.۳	۹۸.۹	۹۶.۳	۱۲۲.۵	۱۳۵.۶	۳۵.۶	۳.۸۷
صنایع تولید فلزات اساسی	۱۰۰	۱۰۳.۳	۱۰۲	۱۱۰.۲	۱۳۱.۶	۱۴۱.۷	۴۱.۷	۳.۳۳
صنایع تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی	۱۰۰	۱۰۳.۷	۹۸.۹	۱۰۵.۲	۱۲۲.۲	۱۴۱.۲	۴۱.۲	۳.۳۶
صنایع تولید کالبد و مصنوعات کالبدی	۱۰۰	۱۳۶.۳	۱۰۸	۹۸.۶	۱۱۴.۶	۱۳۰	۳۰	۳.۰۹
تعمیر و نصب ماشین‌آلات و تجهیزات	۱۰۰	۱۰۱.۲	۱۱۴.۲	۹۵.۳	۱۰۸.۶	۱۱۹.۹	۱۹.۹	۳.۰۷
صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی	۱۰۰	۱۰۶.۳	۱۰۴	۱۰۶.۷	۱۱۸.۱	۱۱۹	۱۹	۲.۹۲
انتشار و چاپ و تکثیر رسانه‌های ضبط شده	۱۰۰	۹۴.۸	۹۹.۸	۱۱۱.۷	۱۱۰.۱	۱۱۷.۸	۱۷.۸	۲.۷۷
شاخص کل	۱۰۰	۱۰۶.۳	۹۷.۸	۱۰۰.۳	۱۱۲.۵	۱۱۴	۱۴	۲.۵۰
تولید محصولات رایانه‌ای، الکترونیک و نوری	۱۰۰	۱۱۷.۰۲	۹۸.۹	۹۴.۶	۱۱۶.۴	۱۱۱.۶	۱۱.۶	۱.۸۵
تولید محصولات ساخته شده از فلز، به جز ماشین‌آلات و تجهیزات	۱۰۰	۱۰۴.۵	۸۹.۱	۸۷.۵	۱۰۰.۳	۱۰۵.۳	۵.۳	۰.۸۶
صنایع تولید ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۱۰۰	۱۰۵.۷	۸۰.۵	۷۸.۳	۸۶.۱	۹۹.۴	۰.۸	-۰.۱۳
تولید مبلمان	۱۰۰	۹۱.۹	۵۵.۱	۷۳.۱	۹۳.۷	۹۶.۸	-۳.۱	-۰.۵۳
صنایع تولید فرآورده های نفتی و کک (به غیر از پالایشگاه‌های نفت)	۱۰۰	۹۸.۸	۷۸.۳	۷۸.۲	۸۶	۸۵.۶	-۱۲.۴	-۲.۵۶
صنایع تولید سایر وسایل نقلیه	۱۰۰	۱۱۰.۶	۷۶.۲	۸۰	۸۰	۸۲.۴	-۱۷.۶	-۳.۱۷
تولید پوشاک، به جز پوشاک از پوست خزدار	۱۰۰	۹۵.۸	۷۲.۷	۷۶	۷۶.۲	۷۷.۵	-۲۲.۵	-۲.۱۶
صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر	۱۰۰	۱۱۰.۹	۶۷.۸	۵۸.۵	۷۴.۶	۷۵.۸	-۲۴.۲	-۲.۵۱

ماخذ: بانک مرکزی ج.ا.ا.